

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายต่อชนพื้นเมืองของประเทศออสเตรเลีย และประเทศนิวซีแลนด์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลีย (2) ศึกษาสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศนิวซีแลนด์ และ (3) เปรียบเทียบสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสาระสำคัญของนโยบาย สามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) สรุปและอภิปรายผลการวิจัย และ (2) ข้อเสนอแนะ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1) สาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลีย

นโยบายที่รัฐบาลอังกฤษและต่อมาคือรัฐบาลออสเตรเลียกำหนดใช้กับชนพื้นเมืองตั้งแต่ยุคแรกของการล่าอาณานิคมจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ประกอบไปด้วย 4 นโยบายสำคัญ ดังนี้

- 1) นโยบายการแบ่งแยก (Segregation policy)
- 2) นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ (Assimilation policy)
- 3) นโยบายการกำหนดเจตจำนงตนเอง (Self-determination policy)
- 4) นโยบายการปรองดอง (Reconciliation policy)

ทั้ง 4 นโยบายนี้เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัยและมีสาระสำคัญที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) นโยบายการแบ่งแยก (Segregation policy) เป็นนโยบายแรกที่มีการกำหนดใช้โดยรัฐบาลอังกฤษ เป็นนโยบายที่เกิดขึ้นภายใต้กฎหมายคุ้มครองชาวอะบอริจินิส (Aboriginal Protection Act) เมื่อปีค.ศ. 1869 และเป็นนโยบายที่รัฐใช้ควบคุมชนพื้นเมืองกว่า 70 ปี จนถึงปีค.ศ. 1930

สาระสำคัญของนโยบายการแบ่งแยกคือ การแยกชนพื้นเมืองกับชนผิวขาวชาวยุโรปออกจากกัน โดยรัฐได้จัดตั้งเขตนิคม (reserves/ mission stations) เฉพาะสำหรับชนพื้นเมืองให้แยกไปอยู่ในเขตพื้นที่ห่างไกลจากเมืองหรือจากที่ชนผิวขาวอาศัยอยู่ในเขตนิคมดังกล่าว รัฐได้จัดอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรคต่างๆ พร้อมทั้งส่งมิชชันนารีเข้าไปสอนศาสนาและให้ความรู้แบบตะวันตก อีกทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรและปศุสัตว์แบบตะวันตกอีกด้วย ภายในค่ายรัฐยังจำกัดอิสระและควบคุมวิถีชีวิตของชนพื้นเมืองอะบอริจินิสในทุกด้าน เช่น การแต่งงาน การจ้างงาน และ การพิทักษ์ดูแลเด็ก ซึ่งการกระทำดังกล่าวส่งผลด้านลบต่อสิทธิและเสรีภาพ วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง รวมทั้งทำลายวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อแบบดั้งเดิมที่เน้นเรื่องกลุ่ม ชุมชนและการอยู่อาศัยร่วมกัน

นโยบายการแบ่งแยกเป็นนโยบายที่สะท้อนความใจแคบของรัฐและกลุ่มผู้ล่าอาณานิคมในยุคแรก อีกทั้งเป็นนโยบายที่ยังเพิ่มปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างชนพื้นเมืองกับชนผิวขาวชาวยุโรป นโยบายดังกล่าวไม่ตอบประเด็นปัญหาในเรื่องการคุ้มครองชนพื้นเมืองแต่อย่างใด กลับทำให้เกิดความเสื่อมของชนพื้นเมืองอย่างมาก ด้วยเหตุนี้รัฐจึงต้องทบทวนนโยบายและกำหนดนโยบายใหม่มาแทนที่ในยุคต่อมา ได้แก่ นโยบายการกลืนเผ่าพันธ์

2) นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ (Assimilation policy) เป็นนโยบายที่รัฐบาลออสเตรเลียกำหนดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อปีค.ศ. 1951 จนกระทั่งถึง ปี ค.ศ. 1964

สาระสำคัญของนโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ คือ นโยบายที่เน้นการรวมกลุ่ม กล่าวคือ การที่รัฐพยายามดึงชนพื้นเมืองอะบอริจินิสกลับเข้าสู่เมืองและมุ่งให้กลุ่มชนพื้นเมืองมีสภาพที่เท่าเทียมและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจเช่นชาวออสเตรเลียโดยทั่วไป นโยบายสำคัญของนโยบายดังกล่าวคือต้องการกลืนชนพื้นเมืองให้กลายเป็นชนผิวขาวชาวยุโรป โดยชนพื้นเมืองต้องปรับตัว ความคิดและวิถีชีวิตมาเป็นแบบตะวันตก โดยกิจกรรมที่รัฐนำเสนอ นั้นประกอบด้วย การยกเลิกกฎหมายที่บังคับเข้มงวดต่อชนพื้นเมือง การจูงใจให้อพยพออกจากเขตนิคมเข้าสู่เมืองมากขึ้น และ การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ชนพื้นเมืองเพิ่มเติม ซึ่งหลักการพื้นฐาน คือ การจูงใจแถมบังคับให้ชนพื้นเมืองเลือกที่จะปรับตัวและเปลี่ยนแปลงเข้าหาสังคมออสเตรเลียที่กำลังพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม

ในทางปฏิบัติ นโยบายดังกล่าวทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลยาก เพราะรัฐและสังคมชนผิวขาวยังไม่ยอมรับสภาพความแตกต่างของชนพื้นเมืองโดยแท้จริง ปัญหาการถูกเหยียดผิว การขาดส่วนร่วมทางการเมืองและการขาดสิทธิพลเมืองขั้นพื้นฐานของชนพื้นเมืองยังคงมีอยู่ นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ยังเป็นนโยบายที่สะท้อนความใจแคบและการไม่ยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่างของชนผิวขาวชาวออสเตรเลีย ภายใต้ันนโยบายดังกล่าวรัฐยังมีการคัดเลือกและให้ความสำคัญกับชนผิวขาวมากกว่าชนพื้นเมืองอยู่นั่นเอง

3) นโยบายการกำหนดเจตจำนงตนเอง (Self-determination policy) เป็นนโยบายที่ออสเตรเลียประกาศใช้ต่อมาในช่วงทศวรรษที่ 1970 ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดกระแสการเรียกร้องจากกลุ่มชนพื้นเมืองและภาคประชาสังคมในออสเตรเลียที่กดดันให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลง โดยนโยบายที่มาแทนการกลืนเผ่าพันธุ์คือนโยบายการกำหนดเขตจำนองของชนพื้นเมือง

สาระสำคัญของนโยบายดังกล่าวคือการเปิดโอกาสให้ชนพื้นเมืองมีสิทธิในการเลือกวิถีชีวิต กำหนดโชคชะตาของตนและสิทธิในการดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นของตน กำหนดนโยบายร่วมกับรัฐ ปฏิเสธแนวทางที่รัฐมุ่งให้สวัสดิการสังคมเพียงทางเดียว ด้วยเนื้อหาสาระของนโยบายการกำหนดเขตจำนองตนเองเป็นนโยบายที่ดี เพราะเป็นนโยบายที่สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของชนพื้นเมืองทั่วโลกอันจะนำมาซึ่งความชอบธรรม ซึ่งกิจกรรมที่รัฐพยายามดำเนินการคือการออกกฎหมายในปีค.ศ. 1976 ที่เรียกว่าพระราชบัญญัติสิทธิที่ดินทำกิน มุ่งคืนสิทธิที่ดินบริเวณดินแดนทางตอนเหนือให้กับชนพื้นเมือง แต่ก็ต้องยุติลงในปีค.ศ. 1986 ด้วยเหตุผลทางการเมือง และ ดินแดนที่เคยคืนให้ชนพื้นเมืองถูกริบคืนมาในปีค.ศ. 2007

อีกหนึ่งกิจกรรมที่สะท้อนนโยบายการกำหนดเขตจำนองตนเองคือการก่อตั้งคณะกรรมการชนพื้นเมืองอะบอริจินิสและทอร์เรสเตรท (ATSIC) ในปี ค.ศ. 1990 ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับชนพื้นเมืองโดยเป็นองค์กรแรกๆ ที่บริหารงานโดยคณะกรรมการชนพื้นเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาโดยชนพื้นเมือง การบริหารงานของ ATSIC เป็นไปด้วยดี จนกระทั่งหน่วยงานดังกล่าวถูกยุบไปในปีค.ศ. 2004 ด้วยเหตุผลทางการเมืองอีกเช่นกัน ความล้มเหลวของสองกิจกรรมข้างต้นสะท้อนความล้มเหลวของนโยบายการกำหนดเขตจำนองตนเองอีกทั้งสะท้อนความไม่จริงจังของรัฐในการดำเนินนโยบายดังกล่าว

4) นโยบายการปรองดอง (Reconciliation policy) เป็นนโยบายที่เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1990 ในประเทศออสเตรเลีย เริ่มต้นโดยนายกรัฐมนตรี Bob Hawke ผู้นำ

พรรคแรงงานเป็นผู้ริเริ่มประเด็นการปรองดองเพื่อหวังปิดเบือนและรักษาหน้าของรัฐบาลที่ไม่สามารถนำนโยบายเรื่องสิทธิที่ดินทำกินไปปฏิบัติได้สำเร็จ วิเคราะห์ได้ว่านโยบายการปรองดองเป็นวาทกรรมแห่งชาติของออสเตรเลียที่แต่ละฝ่ายพยายามแปลความหมายให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และสุดท้ายละเลยและลดความสำคัญของนโยบายการกำหนดเจตจำนงของตนเอง

รัฐบาลได้จัดตั้งสภาการปรองดองเพื่อชาวอะบอริจินิส (The Council for Aboriginal Reconciliation: CAR) เพื่อริเริ่มกระบวนการปรองดองและหาแนวทางออกที่มีความเป็นธรรมสอดคล้องกับความหวังและความต้องการของอะบอริจินิสและเกิดการสมานฉันท์กันทั้งสองฝ่าย สภาการปรองดองฯ มีบทบาทและเข้ามาทำงานในช่วงปีค.ศ. 1991-2000 และสุดท้ายสร้างกระแสสังคมให้ออสเตรเลียในปีค.ศ. 2000 โดยกระตุ้นให้เกิดการสนับสนุนกระบวนการปรองดองแห่งชาติในเชิงสัญลักษณ์ คือ ประชาชน กว่า ¼ ล้านคนเดินข้ามสะพานซิดนีย์เพื่อแสดงออกถึงการสนับสนุนเป็นหนึ่งเดียวและการปรองดองกัน

เมื่อรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี John Howard (ค.ศ. 1996-2007) จากพรรคอนุรักษนิยมเข้ามารับช่วงต่อ ด้วยทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยกับการให้สิทธิแก่ชนพื้นเมือง การดำเนินนโยบายของนายกรัฐมนตรี John Howard จึงขัดขวางกระบวนการปรองดองที่ควรจะได้รับ การสานต่อ อีกทั้งรัฐบาลนี้ยังจำกัดสิทธิของชนพื้นเมือง ประกาศนโยบายการปรองดองที่สวนกระแสแนวทางการปรองดองหลักที่จัดทำเสนอโดยสภาการปรองดองฯ และนำเสนอนโยบายใหม่คือ “practical reconciliation” ซึ่งเป็นนโยบายการปรองดองที่เน้นเรื่องสวัสดิการชนพื้นเมือง เช่น การศึกษา สุขภาพ และที่อยู่อาศัย หากแต่ละเลยเรื่อง การมีสิทธิในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง อุดมคติประชาธิปไตย การยอมรับในวัฒนธรรมและสิทธิของชนพื้นเมือง เป็นต้น

2) สาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศนิวซีแลนด์

นโยบายที่รัฐบาลอังกฤษและต่อมาคือรัฐบาลนิวซีแลนด์กำหนดใช้กับชนพื้นเมืองตั้งแต่วัยแรกของการล่าอาณานิคมจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ประกอบไปด้วย 2 นโยบายสำคัญดังนี้

- 1) นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ (Assimilation policy)
- 2) นโยบายการกำหนดเจตจำนงตนเอง (Self-determination policy)

ทั้ง 2 นโยบายนี้เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัยและมีสาระสำคัญที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) **นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ (Assimilation policy)** เป็นนโยบายชนพื้นเมืองแรกที่รัฐบาลเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีค.ศ. 1847-1960 โดยแบ่งเป็น 2 ระยะเวลาสำคัญ คือ

- นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ในยุคล่าอาณานิคม
- นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ในช่วงก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

สาระสำคัญของนโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ในนิวซีแลนด์ คือ นโยบายที่ต้องการล้มล้างวัฒนธรรมเมารี และเปลี่ยนวิถีชีวิตชนพื้นเมืองให้มายอมรับในมาตรฐานการดำเนินชีวิตแบบตะวันตก

ในยุคล่าอาณานิคมจะเห็นว่า รัฐได้นำเสนอ จูงใจแกมบังคับ ให้ชนเผ่าเมารีละทิ้งผืนแผ่นดินเดิม ความพยายามที่จะบังคับให้เมารีเข้าอยู่ภายใต้การปกครองของผู้ปกครองอาณานิคมชาวอังกฤษ จนกระทั่งสงครามที่ดินทำกินในปีค.ศ. 1845-1872 ผลจากสงครามก่อให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและวิถีชีวิต วัฒนธรรมดั้งเดิมของเมารี อีกทั้งรัฐพยายามนำเสนอการมีโฉนดที่ดินแบบปัจเจกบุคคลเพื่อจูงใจให้เกิดการซื้อขายขึ้น และรัฐยังเข้าไปปิดโรงเรียนที่สอนภาษาและวัฒนธรรมเมารีอีกด้วย

ต่อมาในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง จำนวนของเมารีเริ่มเพิ่มขึ้น เนื่องจากที่ดินในชนบทของเมารีส่วนใหญ่ถูกยึดไป จึงเกิดการอพยพเข้าสู่เมืองมากขึ้น รัฐได้พยายามสานต่อนโยบายการกลืนเผ่าพันธ์ ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1930 เป็นต้นมา โดยรัฐมุ่งให้ชนพื้นเมืองมีการปรับตัว จูงใจให้ชนพื้นเมืองเข้ามาเป็นแรงงานราคาถูกในเมือง โดยกรมกิจการเมารีเข้ามามีบทบาทในการจัดหาที่อยู่อาศัยและจัดสวัสดิการในเมือง บังคับให้ชนพื้นเมืองละทิ้งชนบทและวัฒนธรรมดั้งเดิมไปโดยปริยาย

ในช่วงท้ายของการดำเนินนโยบายการกลืนเผ่าพันธ์ เมารีเริ่มเห็นการถูกลดความสำคัญของกลุ่มตนเอง เมารีกลายเป็นกลุ่มชายขอบที่อยู่อาศัยในเมืองและยังคงมีสถานะที่ไม่เท่าเทียม เมารีส่วนใหญ่จึงเริ่มเรียกร้องและกดดันให้รัฐต้องเปลี่ยนแปลงและทบทวนนโยบายต่อมา

2) นโยบายการกำหนดเจตจำนงตนเอง (Self-determination policy) เป็นนโยบายที่เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1970 เป็นนโยบายที่มาแทนที่นโยบายการกลืนเผ่าพันธ์ ด้วยกระแสการเรียกร้องของชนเผ่าเมารีที่เริ่มก่อตัวขึ้นทำให้รัฐจำเป็นต้องทบทวนนโยบายต่อชนพื้นเมือง

สาระสำคัญของนโยบายดังกล่าวคือการเอื้อประโยชน์ให้เมารีเข้ามามีบทบาทในการกำหนดเลือกวิถีชีวิตของตนเองทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ถึงแม้ในนิวซีแลนด์จะมีการระบุถึงสิทธิและสิทธิพิเศษของชนเผ่าไว้ตั้งแต่การลงนามในสนธิสัญญาไวเทงกีในปี.ศ. 1840 แต่การดำเนินการตามข้อความในสนธิสัญญานั้นถูกเพิกเฉยและเพิ่งมีการเปิดโอกาสจริงจังในทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา เพราะสำหรับชนพื้นเมือง การพึ่งพาสวัสดิการและการดำเนินงานขององค์การของรัฐฝ่ายเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาได้ในระยะยาว จำเป็นที่ชนพื้นเมืองต้องมีสิทธิในการกำหนดเจตจำนงและรับผิดชอบตนเอง กิจกรรมของรัฐที่

มีการดำเนินการภายใต้นโยบายการกำหนดเจตจำนงตนเองคือเรื่อง (1) การฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมเมารี ซึ่งเคยเข้าสู่ยุคมืดในช่วงปีค.ศ.1900-1940 จนเกือบสูญหายไปและต่อมาด้วยการเรียกร้องของกลุ่มเคลื่อนไหวทำให้ปัจจุบันนิวซีแลนด์เป็นประเทศที่มีการใช้ภาษาเมารีเป็นหนึ่งในภาษาราชการควบคู่กับภาษาอังกฤษและมีการสอนในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยด้วย

อีกกิจกรรมหนึ่งคือ (2) กิจกรรมทางการเมืองโดยรัฐเปิดโอกาสให้เมารีมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นโดยเปิดพื้นที่ให้เมารีมีเสียงในสภาผู้แทนราษฎรให้เมารีมีโอกาสในการลงคะแนนเลือกตั้ง ลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีพรรคการเมืองของตนเอง เป็นต้น และอีกหนึ่งกิจกรรมคือ (3) การก่อตั้งศาลไวกังกิ ในปีค.ศ. 1970 เพื่อมาพิจารณาดูแลเรื่องการถูกละเมิดที่ดินทำกินของชนเผ่าเมารี ซึ่งศาลไวกังกิมีบทบาทในการเสนอความคิดเห็นต่อรัฐบาลต่อข้อกล่าวหาที่ได้รับและเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในการคุ้มครองปกป้องสิทธิของเมารี ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา

โดยรวมแล้วการดำเนินนโยบายการกำหนดเจตจำนงของตนเองของรัฐบาลนิวซีแลนด์ก่อให้เกิดผลดีแก่ชนเผ่าเมารีในระดับหนึ่ง เมารีเริ่มมีพื้นที่ในการออกเสียงและแสดงความคิดเห็นของตนเองทั้งในด้านการเมือง กฎหมายและภาษาและวัฒนธรรมจวบจนถึงปัจจุบันส่งผลให้สถานะทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของเมารีในประเทศนิวซีแลนด์ดีขึ้นตามลำดับ ถึงแม้ว่า ในบางครั้งของสถานการณ์ทางการเมืองอาจมีประเด็นขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐกับกลุ่มชนเผ่าเมารีและผู้สนับสนุนสิทธิของชนพื้นเมืองอยู่บ้างก็ตาม

3) เปรียบเทียบสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสาระสำคัญของนโยบาย

ยุค/ปี ค.ศ.	นโยบายต่อชนพื้นเมือง ในออสเตรเลีย	ยุค/ปี ค.ศ.	นโยบายต่อชนพื้นเมือง ในนิวซีแลนด์
ยุคล่าอาณานิคม (ค.ศ.1869-1930)	1) นโยบายการแบ่งแยก (Segregation policy)	ยุคล่าอาณานิคม และยุคหลัง สงครามโลกครั้งที่ สอง (ค.ศ.1847-1960)	1) นโยบายการกลืน เผ่าพันธุ์ (Assimilation policy)
ยุคหลังสงครามโลก ครั้งที่สอง (ค.ศ. 1951-1964)	2) นโยบายการกลืน เผ่าพันธุ์ (Assimilation policy)		
ยุคแห่งการต่อสู้และ เรียกร้องสิทธิคืน (ค.ศ.1970-1990)	3) นโยบายการกำหนด เจตจำนงตนเอง (Self-determination policy)	ยุคแห่งการต่อสู้ และเรียกร้อง สิทธิคืน (ค.ศ. 1970- ปัจจุบัน)	2) นโยบายการกำหนด เจตจำนงตนเอง (Self-determination policy)
ยุคแห่งการปรองดอง (ค.ศ.1990-ปัจจุบัน)	4) นโยบายการปรองดอง (Reconciliation policy)		

ตารางที่ 1: ตารางเปรียบเทียบสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศ
ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

ที่มา: ผู้วิจัย

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่านโยบายต่อชนพื้นเมืองนโยบายแรกที่เข้ามามีบทบาทในประเทศออสเตรเลียตั้งแต่ยุคแห่งการล่าอาณานิคม คือ นโยบายการแบ่งแยก (Segregation policy) หรือเป็นที่รู้จักกันอีกชื่อว่านโยบายการคุ้มครอง ซึ่งมีการดำเนินนโยบายดังกล่าวตั้งแต่ปีค.ศ.1869-1930 นโยบายดังกล่าวถูกกำหนดขึ้นโดยวางอยู่บนรากฐานของความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ทศนคติและค่านิยมของกลุ่มผู้ล่าอาณานิคมกับชนพื้นเมืองอะบอริจินิส การเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศออสเตรเลียของชาวยุโรปตั้งแต่ปีค.ศ.1788 นั้นเป็นการเข้ามาด้วยความอิสระในการค้นพบดินแดนและจัดตั้งอาณานิคม รัฐบาลอังกฤษประกาศสิทธิเหนือการปกครองและไม่นับสิทธิของชนพื้นเมืองอะบอริจินิสแต่อย่างใด โดยวางอยู่บนความเชื่อเรื่อง “terra nullius” (ดินแดนที่ไม่มีผู้อยู่อาศัยมาก่อน) และแนวความคิด “the missing link” (จุดเชื่อมต่อที่ขาดหาย) ที่มองว่าอะบอริจินิสเป็นเพียงสัตว์ชนิดหนึ่งและจะสูญพันธุ์ไปในที่สุด ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้รัฐบาลอังกฤษในช่วงแรกประกาศนโยบายการแบ่งแยกโดยจัดให้ชนพื้นเมืองไปอยู่ในนิคมที่อยู่ในชนบทห่างไกลเพื่อที่ว่าในที่สุดจะกำจัดชนพื้นเมืองออกไปจากการพัฒนาชาติออสเตรเลีย

ในประเด็นนี้มีความแตกต่างจากประเทศนิวซีแลนด์ดังจะเห็นว่ารัฐบาลนิวซีแลนด์ไม่มีการประกาศนโยบายการแบ่งแยก (Segregation policy) เช่นในประเทศออสเตรเลีย ในช่วงของการเข้ามาประกาศครอบครองดินแดนในช่วงปีค.ศ.1769 โดยกัปตันเจมส์ คุกจนมีการเดินทางเข้ามาของนักเดินเรือ นักล่าปลาวาฬ พ่อค้าและมิชชันนารีนั้น กลุ่มผู้ล่าอาณานิคมรับรู้ได้ถึงการค้าขายของชนเผ่าเมารี ในขณะที่เมารีเองเริ่มมีการปรับตัวให้เข้ากับการเกษตรและการค้าขายแบบใหม่ๆ ด้วยวัฒนธรรมของเมารีที่ค่อนข้างเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่ม เป็นชุมชน และด้วยวัฒนธรรมของนักล่า เมารีจึงไม่ลดละ ท้อถอย หรือหนีห่าง ซึ่งต่างจากอะบอริจินิสด้วยความพร้อมของเมารีในระดับหนึ่ง ทำให้ชนยุโรปยอมรับ เคารพและในที่สุดเป็นปัจจัยเอื้อให้เกิดการลงนามในสนธิสัญญาไวเทงกิในปีค.ศ. 1840 ไม่ยึดครองแผ่นดินไปเลยเช่นใน

ออสเตรเลีย ดังที่กล่าวไว้ว่าสาเหตุหนึ่งที่ชาวอังกฤษยอมตกลงให้มีสนธิสัญญาเพราะยอมรับว่าตนได้ทำผิดไปในกรณีของออสเตรเลีย จึงต้องการทำให้ดีขึ้นในกรณีของนิวซีแลนด์ ด้วยเหตุข้างต้นนิวซีแลนด์จึงไม่ได้ประกาศนโยบายการแบ่งแยกเพราะเมารีมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง มีการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ และรัฐบาลอังกฤษเองเห็นว่าการยอมรับในตัวตนและการดำรงอยู่ของเมารีน่าจะเกิดผลที่ดีกว่าในแง่การพัฒนาประเทศ

สำหรับนโยบายในยุคต่อมาคือภายหลังการล่าอาณานิคมและหลังสงครามโลกครั้งที่สองของทั้งในประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์ มีนโยบายเดียวกันคือนโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ (Assimilation policy)

ในประเทศออสเตรเลียมีการประกาศใช้นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ในปีค.ศ. 1951 แต่โดยแท้จริงแล้วมีการกำหนดใช้นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ตั้งแต่ปีค.ศ.1937 กับกลุ่มอะบอริจินิสเลือดผสมและต่อมาจึงนำมาบังคับใช้กับอะบอริจินิสทุกคน ส่วนในนิวซีแลนด์มีการกำหนดและปฏิบัตินโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ตั้งแต่ยุคล่าอาณานิคมเรื่อยมาจนถึงช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

สาระสำคัญของนโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ของทั้งสองประเทศมีความคล้ายคลึงกันมาก นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ตั้งอยู่บนรากฐานความคิดของชนผิวขาวชาวยุโรปที่ต้องการเปลี่ยนแปลงชนพื้นเมืองให้มีวิถีชีวิตและมาตรฐานการใช้ชีวิตเฉกเช่นชาวตะวันตกทั่วไป โดยเชื่อว่า หากต้องอยู่ร่วมกัน จำเป็นที่จะต้องมีวัฒนธรรมเดียว กฎเกณฑ์เดียวในการปกครองคือรูปแบบของตะวันตกเท่านั้น ในการนี้ ชนพื้นเมืองจำเป็นต้องละทิ้งวิถีชีวิต ความเชื่อและทัศนคติแบบดั้งเดิมที่ถูกเหยียด ตัดสินโดยชาวตะวันตกว่าป่าเถื่อนและด้อยพัฒนา

สำหรับนโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ในนิวซีแลนด์ในยุคล่าอาณานิคมคือประมาณปีค.ศ. 1847-ช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สองนั้น รัฐบาลนิวซีแลนด์เน้นความสัมพันธ์ระหว่างสองฝ่าย

เป็นความสัมพันธ์แบบผู้มีอำนาจและผู้อยู่ใต้อำนาจ สิ่งที่มาરીต้องเผชิญคือการถูกเหยียดผิว การถูกลดทอนความสำคัญ การฆาตกรรม การแย่งชิงที่ดิน และการล้มล้างภาษาและ วัฒนธรรมของชนเผ่า ในเชิงเปรียบเทียบ สิ่งที่มาરીต้องเผชิญเปรียบเสมือนสิ่งที่อะบอริจินิส เผชิญภายใต้นโยบายการแบ่งแยก ในช่วงยุคล่าอาณานิคมนั่นเอง

ในการนี้ เห็นได้ชัดว่าสนธิสัญญาไวเทงก็ไม่มีบทบาทสำคัญใดๆในการรักษาไว้ซึ่งสิทธิที่ ชนเผ่าควรจะได้รับ ถึงแม้ชนเผ่ามาરીจะพยายามลุกขึ้นต่อสู้ เช่น ในสงครามที่ดินในช่วงปีค.ศ. 1845-1872 แต่ก็ต้องพ่ายแพ้ในที่สุด

สำหรับนโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองทั้งในประเทศ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์นั้นมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองจบลง จุดเปลี่ยนสำคัญคือจำนวนของชนพื้นเมืองที่เพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มที่จะอพยพเข้าสู่เมืองมาก ขึ้น กอปรกับกระแสการเรียกร้องถึงสิทธิมนุษยชนในระดับนานาชาติ เพื่อตอบรับกับกระแส การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รัฐบาลของทั้งสองประเทศจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนสาระสำคัญของ นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ โดยพยายามที่จะยกระดับสถานะของชนพื้นเมืองให้มีความเท่า เทียมไม่เป็นพลเมืองชั้นสอง อีกทั้งยังมีการเพิ่มสวัสดิการในเมืองให้ชนพื้นเมืองเพื่อจูงใจให้ชน พื้นเมืองเข้ามาอาศัยในเมืองและมาเป็นแรงงานราคาถูกในเมือง สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และเมืองของทั้งสองประเทศในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

ยกตัวอย่างเช่น ในปีค.ศ.1949 ออสเตรเลียออกพระราชบัญญัติเชื้อชาติและความเป็น พลเมืองประกาศให้อะบอริจินิสมีสิทธิความเป็นพลเมืองเต็มขั้นและได้รับสวัสดิการทางสังคม รวมถึงการยกเลิกกฎหมายการแบ่งแยก ให้ชนพื้นเมืองอพยพจากเขตพื้นที่สงวน และเข้ามาสู่ เมือง เป็นต้น หรือในนิวซีแลนด์ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1930 รัฐบาลพรรคแรงงานและกรม กิจการมาરીต่างวางแผนยกมาตรฐานชีวิตของชนเผ่าโดยมีนโยบายจัดหาบ้านราคาถูกในเมือง

รวมทั้งประกันการเป็นเจ้าของหรือการเช่าของชนพื้นเมือง อย่างไรก็ตาม ภายใต้นโยบายดังกล่าว หรือการเข้ามาอยู่ในเมืองทำให้ชนพื้นเมืองต้องทิ้งวัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งในที่สุด การปรับตัว ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาสั่งสมระยะยาว เช่น ปัญหาติดเหล้า อาชญากรรม โรคภัยไข้เจ็บ เครียด และ ฆ่าตัวตาย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นโยบายการกลืนเผ่าพันธ์เป็นวาระซ่อนเร้นของรัฐและ ไม่ได้ส่งผลบวกต่อชนพื้นเมือง แม้ในช่วงหลังรัฐจะพยายามยกระดับและสถานะต่างๆของชนพื้นเมือง แต่แนวทางนี้ทำให้ชนพื้นเมืองต้องพึ่งพิงรัฐอยู่มาก รัฐไม่ได้เปิดโอกาสให้ชนพื้นเมือง กำหนดวิถีชีวิตของตนเองและไม่ได้มุ่งแก้ไขปัญหาหลักของชนพื้นเมืองทั้งในเรื่องที่ดินทำกิน การสูญเสียวัฒนธรรมดั้งเดิม และสิทธิในการเมืองการปกครอง (Erni, 2008, pp. 325-327)

ยกตัวอย่างเช่น ในออสเตรเลีย รัฐไม่ได้เปิดโอกาสให้ชนพื้นเมืองมีสิทธิการเป็นพลเมืองเต็มขั้นแต่อย่างใด แม้แต่สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งยังไม่มีจนกระทั่งมีการทำประชามติในปีค.ศ. 1967 ที่มีการยอมรับในเรื่องสิทธิพลเมืองของชนพื้นเมืองอย่างเอกฉันท์ ส่วนในนิวซีแลนด์ รัฐบาลเปิดโอกาสให้ชนพื้นเมืองมีส่วนร่วมโดยประกาศพระราชบัญญัติการแสดงตนของเมารีตั้งแต่ปีค.ศ. 1867 ซึ่งกฎหมายนี้เปิดโอกาสให้เมารีมีสิทธิเลือกตั้ง อีกทั้งมีสิทธิในการลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีที่นั่งพิเศษให้เมารีในสภาผู้แทนราษฎรด้วย ถึงแม้จะมีการวิพากษ์ว่าการให้ที่นั่งพิเศษในสภาผู้แทนราษฎรแก่เมารีไม่ได้สะท้อนความเท่าเทียมกันระหว่างชนผิวขาวกับชนยุโรปอย่างแท้จริง เป็นแต่เพียงการครอบงำความคิดของการเมืองกระแสหลักคือรูปแบบรัฐสภาแบบตะวันตก อีกทั้งเมารีก็ยังถูกมองเป็นชนกลุ่มน้อย และถูกลดความสำคัญในสภาผู้แทนราษฎรอยู่ดี

โดยสรุป นโยบายการกลืนเผ่าพันธ์เป็นนโยบายที่ไม่ยอมรับในความแตกต่างและความหลากหลาย เป็นนโยบายที่ให้ความสำคัญกับชนผิวขาวเป็นหลักและต้องการล้มล้างวัฒนธรรมของชนพื้นเมือง นโยบายดังกล่าวดำเนินในทั้งสองประเทศจนถึงช่วงปลายทศวรรษที่ 1960

จนเริ่มมีเสียงเรียกร้องจากกลุ่มชนพื้นเมืองและผู้สนับสนุน ทำให้รัฐต้องทบทวนและแก้ไขนโยบายในเวลาต่อมา

นโยบายต่อมาของทั้งสองประเทศต่อชนพื้นเมืองคือนโยบายการกำหนดเจตจำนงตนเอง (Self-determination policy) ในช่วงทศวรรษที่ 1970 บริบททางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมทั้งภายนอกและภายในประเทศมีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือเริ่มมีการปกป้องคุ้มครองวัฒนธรรมและจารีตประเพณี เห็นความสำคัญของชนพื้นเมืองและให้ชนพื้นเมืองมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมากขึ้น ในระดับนานาชาติ ในปีค.ศ.1989 องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ลงมติรับรองในอนุสัญญาฉบับที่ 169 ว่าด้วยประชาชนที่เป็นชนพื้นเมืองและชนเผ่า หรือ แม้แต่การกล่าวถึงสิทธิในการกำหนดเจตจำนงตนเองในปฏิญญาของสหประชาชาติว่าด้วยหลักกฎหมายระหว่างประเทศ เห็นได้ว่านโยบายการกำหนดเจตจำนงตนเองถูกนำเสนอเพื่อเป็นทางออกแก่รัฐในการแก้ไขปัญหาเรื่องชนพื้นเมือง

ในระดับชาติ ทั้งออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ยอมรับว่านโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ ล้มเหลวและไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องชนพื้นเมืองได้ กอปรกับกระแสการเรียกร้อง การรวมกลุ่มกดดันรัฐบาลในยุคดังกล่าว ทำให้รัฐบาลทั้งสองประเทศต้องปรับตัวและนำแนวทางการกำหนดเจตจำนงตนเองมาปฏิบัติ

ในส่วนของออสเตรเลีย รัฐออกกฎหมายเรื่องสิทธิที่ดินทำกินในปีค.ศ.1976 และพยายามดำเนินการให้สำเร็จ ในเชิงปฏิบัติเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก เพิ่งมาเมื่อปีค.ศ.1992 ที่ศาลสูงออสเตรเลียเพิ่งมีการยุติความเชื่อเรื่องดินแดนที่ว่างเปล่า (*terra nullius*) รัฐพยายามดำเนินการคืนที่ดินทำกินภายใต้พระราชบัญญัติที่ดินแต่ก็ไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อสิทธิของอะบอริจินิสในที่ดินทำกินเต็มรูปแบบ อีกทั้งที่ดินที่คืนให้เป็นที่ดินแถบทะเลทรายที่ไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจเท่าใดนัก นอกจากนี้การตั้งองค์การเช่น ATSIIC ที่เข้ามาดูแลเรื่อง

ของชนพื้นเมืองในช่วงปี ค.ศ.1990-2004 นั้น การยุบองค์การที่เป็นตัวแทนของชนพื้นเมืองอย่างแท้จริงในปีค.ศ.2004 นั้นสะท้อนข้อจำกัดของรัฐในการดำเนินนโยบายการกำหนดเขตอำนาจของตนเอง

ในส่วนของนิวซีแลนด์รัฐให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาหลักของเมารีทั้งหมด 3 เรื่อง คือ 1) ภาษาและวัฒนธรรมเมารี 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเมารี และ 3) การก่อตั้งศาลไวกิงกิเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน ซึ่งความสำเร็จใน 3 ประเด็นข้างต้นสะท้อนความสำเร็จของนโยบายการกำหนดเขตอำนาจของตนเองในนิวซีแลนด์ในระดับหนึ่ง เช่น การใช้ภาษาเมารีเป็นภาษาราชการควบคู่กับภาษาอังกฤษ หรือการเป็นสังคมนิวซีแลนด์ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 การมีผู้แทนเมารีในสภาผู้แทนราษฎร การมีพรรคการเมืองของเมารี และการมีศาลไวกิงกิในการดูแลจัดการข้อเรียกร้องเรื่องที่ดินให้กับเมารีโดยเฉพาะ

โดยสรุปจะเห็นว่า ทั้งสองประเทศมีการกำหนดและดำเนินนโยบายการกำหนดเขตอำนาจตนเองในช่วงระยะเวลาเดียวกัน สาธารณชนของนโยบายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ที่มาของนโยบายก็มีความคล้ายคลึงกัน หากแต่นำมาปฏิบัติแล้ว นโยบายการกำหนดเขตอำนาจตนเองในนิวซีแลนด์ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าในออสเตรเลีย เป็นเพราะบริบททางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศมีความแตกต่างกัน รวมถึงความแตกต่างในแง่ของประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ของทั้งฝ่ายรัฐและฝ่ายชนพื้นเมืองของทั้งสองประเทศด้วย ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายต่อชนพื้นเมือง

ด้วยความล้มเหลวของการดำเนินนโยบายการกำหนดเขตอำนาจตนเองในประเทศออสเตรเลีย จึงเป็นที่มาของ นโยบายการปรองดอง (Reconciliation policy) ที่มีการออกพระราชบัญญัติการปรองดองในออสเตรเลียในปีค.ศ.1991 โดยรัฐบาลพรรคแรงงาน และ

ได้รับการสนับสนุนโดยฝ่ายค้านพรรคอนุรักษนิยมในรัฐสภา หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีส่วนต่อการกำหนดนโยบายการปรองดองก็คือ ความล้มเหลวของรัฐบาลพรรคแรงงานในการแก้ไขปัญหาเรื่องสิทธิที่ดินทำกิน จึงต้องพยายามเบี่ยงเบนประเด็นและนำเสนอแนวนโยบายใหม่ โดยอาศัยวาทกรรมเรื่องการปรองดองมาทดแทน หน่วยงานที่มารับผิดชอบการปรองดองแห่งชาติคือสภาการปรองดองเพื่อชาวอะบอริจินิส (The Council for Aboriginal Reconciliation: CAR) ทำงานตั้งแต่ปีค.ศ.1991-2000 และสรุปรายงานแนะนำยุทธวิธีสำคัญเพื่อนำชาติสู่การปรองดอง อีกทั้งรายงานฉบับดังกล่าวที่ออกมาในปี ค.ศ. 2000 ก่อให้เกิดกระแสมวลชนสนับสนุนกระบวนการปรองดองแห่งชาติ เช่น การเดินขบวนสะพานอ่าวซิดนีย์ โดยประชาชนกว่าครึ่งล้านคนเพื่อสนับสนุนความเป็นหนึ่งเดียว หรือล่าสุดเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ปีค.ศ.2008 ที่นายกรัฐมนตรี Kevin Rudd จากพรรคแรงงานออกมากล่าวแสดงการขอโทษอย่างเป็นทางการซึ่งเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองออสเตรเลีย ด้วยหวังว่าการแถลงคำขอโทษนี้จะสามารถเยียวยาล้างมลทินแก่ชาวออสเตรเลีย อีกทั้งจะช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องชนพื้นเมืองได้ ในเชิงวิเคราะห์ล่าสุดสิ่งที่พรรคแรงงานทำได้ก็คือการแก้ไขปัญหาและดำเนินนโยบายการปรองดองในเชิงสัญลักษณ์เท่านั้น

ทั้งนี้ทั้งนั้น นโยบายการปรองดองแห่งชาติ ถูกแปลความโดยคนหลายกลุ่ม และยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่ฝังรากลึกในเรื่องชนพื้นเมืองของออสเตรเลียได้ ในสมัยของนายกรัฐมนตรีนาย John Howard (1996-2007) ผู้ซึ่งเข้ามาบริหารประเทศเป็นเวลา 3 สมัย มีการแปลความการปรองดองแห่งชาติไปในวิถีที่เดินออกห่างจากความต้องการที่แท้จริงของชนพื้นเมือง อันได้แก่การเปิดโอกาสให้ชนพื้นเมืองพึ่งตนเองและกำหนดเจตจำนงของตนเอง แนวทางการปรองดองแบบ practical reconciliation ของ John Howard หันเหตความสนใจมาสู่เรื่องการมอบสวัสดิการให้แก่ชนพื้นเมือง หากแต่ละเลยประเด็นบทบาททางการเมืองของชนพื้นเมือง

สำหรับนิวซีแลนด์ นโยบายการปรองดองกันนั้นไม่มีเช่นในออสเตรเลีย อธิบายได้ด้วย

1) รัฐสามารถดำเนินนโยบายการกำหนดเจตจำนงของตนเองไปได้ด้วยดี และส่งผลดีต่อชนพื้นเมืองในระดับหนึ่ง จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องทบทวนและเบี่ยงเบนประเด็นนโยบายอื่นๆ เช่นนโยบายการปรองดอง นอกจากนี้หากจะย้อนกลับไปดูประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ของชนพื้นเมืองกับผู้ล่าอาณานิคมจะเห็นว่า 2) นิวซีแลนด์นั้นมีการลงนามในสนธิสัญญาไวเทงกิเมื่อปี ค.ศ.1840 ซึ่งต่างจากในออสเตรเลีย สนธิสัญญาดังกล่าวมีบทบาทสำคัญในการทำให้รัฐบาลนิวซีแลนด์ต้องยอมรับในการดำรงอยู่ของชนพื้นเมืองและยอมรับสังคมแบบทวิวัฒนธรรมในที่สุด สนธิสัญญาดังกล่าวเป็นหลักฐานสำคัญที่มอบความชอบธรรมให้กับเมารี เหตุเพราะเนื้อหาในสนธิสัญญาได้ระบุไว้แต่แรกถึงสิทธิในการกำหนดเจตจำนงตนเองหรือการมีอิสระ รวมถึงสิทธิในการเป็นพลเมือง และสิทธิในการดำรงไว้ซึ่งภาษาและวัฒนธรรมของตนเอง ถึงแม้ข้อความในสนธิสัญญาดังกล่าวจะถูกเพิกเฉยมากกว่า 150 ปี แต่หลังจากนั้นรัฐบาลนิวซีแลนด์ก็กลับมาฟื้นฟูและคืนสิทธิที่เมารีควรจะได้รับเมื่อเกิดการเรียกร้องต่อสู้โดยชนพื้นเมือง ซึ่งชนพื้นเมืองก็ได้อาศัยสนธิสัญญาไวเทงกิเป็นเครื่องมือในการอ้างถึงความชอบธรรมที่ตนควรจะได้รับและทำให้หลายๆ ประเด็นในเรื่องการกำหนดเจตจำนงของตนเองง่ายขึ้น

เมื่อรัฐบาลนิวซีแลนด์ให้ความชอบธรรม ยอมรับและพยายามแก้ไขตามประเด็นที่เมารีเรียกร้องอย่างเป็นรูปธรรม จึงไม่มีความจำเป็นในสังคมนิวซีแลนด์ที่ต้องย้อนกลับไปร้องขอถึงการปรองดองหรือการขอโทษ ในขณะที่ชนเผ่าอะบอริจินส์ในออสเตรเลียต้องร้องขอให้รัฐยอมรับผิดผ่านการขอโทษก่อนที่จะนำไปสู่กระบวนการพัฒนาเรื่องความเท่าเทียมต่อไป (Pitty, 2000) เพราะในที่สุดแล้วสิ่งที่สำคัญสำหรับชนพื้นเมืองไม่ใช่แค่คำขอโทษหากแต่รัฐต้องมีความรับผิดชอบและหาวิธีที่จะนำมาซึ่งความยุติธรรมและสมดุลงบในสังคมด้วย (Hook and Raumaty, 2008)

ตารางที่ 2: ตารางเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์

นโยบายต่อ ชนพื้นเมือง ในออสเตรเลีย	ปัจจัยที่มีผลต่อ สาระสำคัญของ นโยบาย	นโยบายต่อ ชนพื้นเมือง ในนิวซีแลนด์	ปัจจัยที่มีผลต่อ สาระสำคัญของ นโยบาย
นโยบายการแบ่งแยก	-ความแตกต่างทาง ชาติพันธุ์ ทศนคติ และค่านิยม	นโยบายการกลืน เผ่าพันธุ์	-ความแตกต่างทาง ชาติพันธุ์ ทศนคติ และค่านิยม
นโยบายการกลืน เผ่าพันธุ์	-ความแตกต่างทาง ชาติพันธุ์ ทศนคติ และค่านิยม -บริบททางสังคม การเมือง และ เศรษฐกิจที่ เปลี่ยนแปลงไป (ช่วงหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2)		-บริบททางสังคม การเมือง และ เศรษฐกิจที่ เปลี่ยนแปลงไป (ช่วงหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2)

<p>นโยบายการกำหนด เจตจำนงตนเอง</p>	<p>-การรวมตัวเป็นกลุ่ม กอดันของชนพื้นเมือง</p> <p>- ความคิดและท่าที ของชนผิวขาวที่ เปลี่ยนแปลงไป</p> <p>-การอ้างไว้ซึ่งความ แตกต่างทางความคิด ทัศนคติและค่านิยม ระหว่างชาติพันธุ์</p>	<p>นโยบายการกำหนด เจตจำนงตนเอง</p>	<p>-การรวมตัวเป็นกลุ่ม กอดันของชนพื้นเมือง</p> <p>- ความคิดและท่าที ของชนผิวขาวที่ เปลี่ยนแปลงไป</p> <p>-การอ้างไว้ซึ่ง ความแตกต่างทาง ความคิด ทัศนคติและค่านิยม ระหว่างชาติพันธุ์</p>
<p>นโยบายการปรองดอง</p>	<p>-ความล้มเหลวของ การดำเนินนโยบายการ กำหนดเจตจำนงตนเอง</p> <p>-กระแสสังคมเรื่องสิทธิ ชนพื้นเมือง</p> <p>-การอ้างไว้ซึ่ง ความแตกต่างทาง ความคิด ทัศนคติและค่านิยม ระหว่างชาติพันธุ์</p>		

ที่มา: ผู้วิจัย

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์นั้นมีความคล้ายคลึงกัน แต่ละปัจจัยผันแปรตามช่วงระยะเวลาในแต่ละยุคสมัย ดังนี้ ในยุคแรกช่วงล่าอาณานิคม ปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายการแบ่งแยกในออสเตรเลีย และ นโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ในช่วงแรกในนิวซีแลนด์ คือ ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ทัศนคติ และค่านิยม ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มแนวคิดแบบดั้งเดิมที่มองว่าอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ (ethnic identity) เป็นองค์ประกอบสำคัญในการนำสู่ประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มพื้นเมืองกับกลุ่มผู้ล่าอาณานิคม (Smith, as cited in Comtassel, 2008, p.58)

เป็นที่แน่นอนอยู่แล้วว่า แนวคิดอุดมการณ์เสรีนิยมของชาติตะวันตก ที่เน้นความเป็นปัจเจกบุคคล เสรีภาพ การพัฒนาอุตสาหกรรมและการขยายตัวของตลาดทั้งในรูปของสินค้าทุนและแรงงาน (สมเกียรติ วันทะนะ, 2551, หน้า 4) นั้นย่อมแตกต่างจากแนวคิดการพัฒนาแบบทางเลือกที่เน้นเรื่องสิทธิชุมชน สิทธิกลุ่ม เชื้อชาติและจิตวิญญาณของชนพื้นเมือง (สมเกียรติ วันทะนะ, 2551, หน้า 79) ความแตกต่างดังกล่าวส่งผลให้เกิดการปฏิเสธกลุ่มชนพื้นเมืองโดยผู้ล่าอาณานิคมซึ่งมีเทคโนโลยีที่เหนือกว่าและได้ใช้กำลังในการกำจัดวัฒนธรรมที่เห็นว่าป่าเถื่อนและด้อยกว่า และพยายามทุกวิถีทางในการไม่ยอมรับการดำรงอยู่ของชนพื้นเมือง ยกตัวอย่างเช่น ในออสเตรเลีย คือ การไม่นับรวมชาวอะบอริจินิสเข้าเป็นส่วนหนึ่งของพลเมืองออสเตรเลีย หรือ ในนิวซีแลนด์ มีการละเมิดไม่ปฏิบัติตามเนื้อหาของสนธิสัญญาไวเทงกิที่ระบุถึงสิทธิความเป็นพลเมืองของเมารีเป็นเวลานานกว่า 150 ปี เป็นต้น

ในขณะที่ชนพื้นเมืองเองก็พยายามที่จะต่อสู้เพื่อการมีชีวิตรอดและดำรงอยู่ของชาติพันธุ์ตนเอง เช่น การต่อสู้ในสงครามที่ดินทำกินในนิวซีแลนด์ระหว่างปี.ศ.1845-1872 แต่ผล

ที่ได้รับก็คือพ่ายแพ้ในที่สุด การเข้ามาของผู้ล่าอาณานิคมนั้นส่งผลให้จำนวนชนพื้นเมืองลดลงอย่างมากเกินครึ่งทั้งในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

ในยุคต่อมาคือช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ปัจจัยที่ส่งผลต่อนโยบายการกลืนเผ่าพันธุ์ก็คือ (1) การอ้างไว้ซึ่งความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ทัศนคติและค่านิยม ชาติตะวันตกที่เข้ามาปกครองเป็นผู้นำยังคงอ้างไว้ซึ่งความคิดแบบชาตินิยมและอำนาจนิยม ไม่ยอมรับและพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงชนพื้นเมืองให้เป็นเช่นชนยุโรป หากแต่อีกปัจจัยที่เข้ามา มีบทบาทสำคัญก็คือ (2) บริบททางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับกลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ที่มองว่าบริบททางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและสิทธิของชนพื้นเมือง (Hobsbawm, as cited in Corntassel, 2008, p. 59)

โดยเฉพาะในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง สถานการณ์ในระดับนานาชาติและในระดับชาติ ไม่เอื้อให้รัฐผู้ล่าอาณานิคมกดขี่ชนพื้นเมืองได้เช่นเคย นโยบายที่รุนแรงเช่น นโยบายการแบ่งแยก หรือ ความเชื่อเรื่องชาตินิยม ต้องมีการลดทอนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและการเมืองร่วมสมัยมากขึ้น ประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน และความเท่าเทียมกัน เป็นวาทกรรมสำคัญที่ทำให้รัฐต้องหันมาให้ความสนใจในสิทธิของชนพื้นเมืองมากขึ้น อีกทั้งชนพื้นเมืองเองก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นและเริ่มเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาเมืองในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ที่กำลังพัฒนาเข้าสู่การแข่งขันในเวทีระดับโลก ทำให้รัฐต้องเพิ่มสวัสดิการสังคมและยกระดับสถานะของชนพื้นเมือง โดย จูงใจให้เกิดการอพยพเข้าสู่เมืองและหางานให้ทำ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาของรัฐในเรื่องการเพิ่มสวัสดิการสังคมเพียงทางเดียว โดยละเลยสิทธิพลเมืองของชนพื้นเมืองนั้นเป็นการละเลยการพัฒนาในเรื่องจิตวิญญาณ คุณค่าความเป็นมนุษย์ สะท้อนการไม่ยอมรับและการรักษาไว้ซึ่งความคิดแบบอำนาจนิยมของรัฐบาล

อย่างไรก็ดี ทั้งในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์จะเห็นว่าด้วยเหตุของการอ้างไว้ซึ่งความคิดแบบชาตินิยมและอำนาจนิยม รัฐไม่ได้เปิดโอกาสให้ชนพื้นเมืองมีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง ซึ่งทำให้ปัญหาสำคัญเกิดการฝังรากลึกและไม่ได้รับการแก้ไข เช่น เรื่องที่ดิน วัฒนธรรมและสิทธิความเป็นพลเมือง เป็นต้น

ต่อมาในทศวรรษที่ 1970 หลังจากการพัฒนาทั้งในแง่การศึกษา สวัสดิการสังคม คุณภาพชีวิต และกระแสสังคมที่เปิดกว้างมากขึ้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายก็ผันแปรไปอีกตามบริบททางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ ปัจจัยแรกคือ 1) การรวมตัวเป็นกลุ่มกดดันของชนพื้นเมืองเพื่อเรียกร้องอิสระในการตัดสินใจวิถีชีวิตของตนเอง ในแบบที่ตนต้องการ ซึ่งในออสเตรเลียมีมาก เช่น การเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิเรื่องที่ดินทำกินโดยการตั้งเต็นท์ข้างอาคารรัฐสภา เมื่อปีค.ศ. 1972 และในนิวซีแลนด์ ก็มีการรวมกลุ่มสวัสดิการผู้หญิงเมารีเพื่อช่วยเหลือเมารีในเมือง รวมถึงการเดินทางประท้วงโดยเมารีหลายพันคนในเมืองหลวงเวลลิงตันเมื่อปีค.ศ.1985 เกี่ยวกับการละเมิดสนธิสัญญาไวเทงกิ เป็นต้น

นอกจากการต่อสู้ของชนพื้นเมืองเองแล้ว ยังมี 2) การรวมตัวกันของกลุ่มชนผิวขาวที่มีการศึกษา เป็นคนรุ่นใหม่ที่ไม่ยึดติดกับความคิดชาตินิยมดั้งเดิมหันมาสนับสนุนสิทธิชนพื้นเมือง เช่น ในออสเตรเลีย เมื่อปีค.ศ. 1965 มีการรณรงค์โดยนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ให้ยกเลิกการเหยียดผิวในรูปแบบต่างๆ จนเป็นที่มาของการทำประชามติในปีค.ศ. 1967 ที่ประชาชนกว่าร้อยละ 90 ลงมติยอมรับความเป็นพลเมืองของชาวอะบอริจินิส เป็นต้น

อย่างไรก็ดี หากได้ศึกษาการดำเนินนโยบายการกำหนดเจตจำนงของตนเองไปในระยะหนึ่ง จะเห็นว่าไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เมื่อเจาะลึกลงไปถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคก็คือ (3) การอ้างไว้ซึ่งความแตกต่างทางความคิด ทัศนคติและค่านิยมระหว่างชาติพันธุ์ หรือความคิดแบบชาตินิยมตะวันตกที่พยายามสอดแทรกความคิดและมาตรฐานแบบตะวันตกเข้า

มาตัดสินและกำหนดวิถีชีวิตของชนพื้นเมือง อีกทั้งไม่ยอมที่จะคืนสิทธิและอิสระในการบริหารกิจการของตนเองให้กับชนพื้นเมืองอย่างแท้จริง

ปัจจัยต่อมาที่มีผลต่อนโยบายการปรองดอง โดยเฉพาะในประเทศออสเตรเลีย ก็คือ (1) ความล้มเหลวของการดำเนินนโยบายการกำหนดเขตอำนาจตนเอง รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเบี่ยงเบนประเด็น อีกทั้ง (2) กระแสสังคมเรื่องสิทธิชนพื้นเมือง ในช่วงทศวรรษที่ 1990 ที่ทำให้รัฐอยู่เฉยในประเด็นชนพื้นเมืองไม่ได้ หากแต่การดำเนินนโยบายการปรองดอง หรือการแปลความการปรองดอง จวบจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ยังมีอีกปัจจัยหนึ่ง คือ (3) การอ้างไว้ซึ่งความแตกต่างทางความคิด ทศนคติและค่านิยมระหว่างชาติพันธุ์ จึงทำให้นโยบายการปรองดองเป็นเพียงการแก้ไขปัญหาเรื่องชนพื้นเมืองในเชิงสัญลักษณ์ หรือ การตีความเพื่อเอื้อต่อชนผิวขาวชาวยุโรปมากกว่าจะแก้ไขปัญหาที่ฝังรากลึกและตอบโจทย์ความต้องการของชนพื้นเมืองโดยแท้

ท้ายที่สุดแล้ว สิ่งที่เป็นปัญหาในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ คือ การครอบงำของแผนพัฒนาเชิงอำนาจนิยมของรัฐ การให้ความสำคัญกับอุดมการณ์ทุนนิยมเสรีแบบตะวันตก และการไม่เปิดให้ชุมชนพื้นเมืองมีโอกาสและมีส่วนร่วม อันก่อให้เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียม การถูกครอบงำทางวัฒนธรรม และการเป็นคนชายขอบ ตอกย้ำปัญหาปัจจุบันในประเด็นเรื่องการละเมิดสิทธิชุมชนและการผูกขาดอำนาจของรัฐในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น (จรัญ โฆษณานันท์, 2545; ชลธิรา สัตยาวัดนา, 2546)

การศึกษานโยบายของรัฐต่อชนพื้นเมืองในวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นการสะท้อนภาพของสิทธิของชุมชนชนพื้นเมืองในบริบทความสัมพันธ์ระหว่างรัฐในประเทศที่ยึดถืออุดมการณ์ตะวันตก ได้แก่ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ กับ ชุมชนชนพื้นเมือง ตั้งแต่อดีตสู่ปัจจุบัน

โดยสรุป การศึกษานโยบายต่อชนพื้นเมืองควรเข้าใจในแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชาติพันธุ์คือชนพื้นเมืองกับผู้ล่าอาณานิคมตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงสถานการณ์การเมือง เศรษฐกิจและสังคมในยุคร่วมสมัยของประเทศนั้นๆ เพื่อเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงการเปลี่ยนแปลง ลักษณะ รูปแบบ การเรียกร้องและการรวมตัวของกลุ่มในแต่ละยุคสมัย ซึ่งต่อมาส่งผลกระทบต่อสาระสำคัญของนโยบายต่อชนพื้นเมือง

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายต่อชนพื้นเมืองของประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การพัฒนาเพื่อความยั่งยืนในยุคปัจจุบันควรวางอยู่บนพื้นฐานของค่านิยมความเชื่อคุณค่าและประสบการณ์ของกลุ่มและของชุมชน มากกว่าตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสนใจเชิงวัตถุ การเมือง และโครงการพัฒนาเชิงอำนาจนิยมและทุนนิยมเสรีแบบตะวันตก
2. สาระสำคัญของนโยบายรัฐบาลในปัจจุบันโดยเฉพาะกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม เช่น กลุ่มชนพื้นเมือง ชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ควรใส่ใจกับประเด็นเรื่องของสิทธิชุมชน ความเสมอภาคทางสังคม การมีส่วนร่วมในการกำหนดเจตจำนงตนเอง และพหุวัฒนธรรม เพื่อความสมดุลย์ในการดำรงอยู่ของมนุษยชาติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาในแง่มุมของการกำหนดและการนำนโยบายต่อชนพื้นเมืองไปปฏิบัติและปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดและการนำนโยบายไปปฏิบัติ